

Skrivelse om händelserna på Örbyskolan och stadens arbete mot antisemitism

Skrivelse av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson (L) har inkommit med en skrivelse till kommunstyrelsen om händelserna på Örbyskolan och stadens arbete mot antisemitism. I skrivelsen ställs frågor om hur staden säkrar att det är möjligt att utöva judisk kultur utan risk för antisemitiska påhopp och hur staden vidareutbildar de anställda i att förstå och bemöta antisemitiska uttryck.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret understryker vikten av att kunna utöva judisk kultur i staden utan risk för antisemitiska påhopp och redovisar ett antal åtgärder och aktiviteter som genomförs av utbildningsförvaltningen och kommunstyrelsen i arbetet mot antisemitism.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Antisemitism ska inte förekomma i Stockholms skolor och elever ska självklart kunna utöva judisk kultur i och i anslutning till skolan utan att behöva känna oro.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.

Arbetet mot antisemitism, rasism och våldsbejakande extremism ska ske på varje skola. Utbildningsförvaltningen har tagit fram stöd- och utbildningsmaterial med

syfte att öka skolpersonalens kunskaper om antisemitismen historiskt och i nutid samt ge stöd för att lyfta antisemitism och rasism i undervisningen. I fall där det finns oro för elever som uttrycker hat och extremism kan skolor söka stöd från förvaltningen. Antisemitism ska aldrig accepteras i skolan.

Under hela 2023 och 2024 har utbildningsförvaltningen prioriterat framför allt kompetenshöjande insatser för att stärka arbetet mot antisemitism.

Utbildningsförvaltningen är i slutskedet av arbetet med att ta fram en särskild aktivitetsplan med åtgärder för att ytterligare utveckla stadens och skolornas arbete mot antisemitism. Fokus är främst att öka skolpersonalens kunskaper om antisemitismens historiska bakgrund och samtida uttryck. Många av aktiviteterna utgår från de rekommendationer som lämnades vid kartläggningen "Antisemitism i Stockholms skolor" och under arbetet med planen har samråd skett med representanter från den judiska minoriteten, myndigheter och organisationer.

Stockholm den 30 oktober 2024

Emilia Bjuggren

Bilaga

Skrivelse om händelserna på Örbyskolan och stadens arbete mot antisemitism, dnr KS 2024/205-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

I en tid då centrala värden i vårt samhälle ifrågasätts, är det viktigt att samhällets institutioner som skolan, alltid står upp för det demokratiska uppdrag man givits genom skollagen och läroplanen.

Vi vill därför betona vikten av att staden, genom förvaltningarnas chefer ända upp till den politiska ledningen, tydligt backar upp verksamheterna så att de inte viker sig för föräldrapåtryckningar. Av svaret kan vi inte utläsa hur staden ska arbeta för att säkerställa att rektorer och lärare kan få stöd när den här typen av situationer dyker upp. I det aktuella fallet som föranledde vår skrivelse ingrep Utbildningsförvaltningen så småningom och problemet rättades till, men det är viktigt att politiken är tydlig med att skolornas ledningar har vårt stöd. Vi har på andra håll sett hur föräldrar har lyckats pressa skolor och bibliotek för att förhindra olika kulturella uttryck, till exempel bokutbud och sagostunder. Det får inte förekomma i Stockholms stad.

Det är viktigt att personal utbildas om antisemitism, men personal på stadens skolor, bibliotek, fritidsgårdar och andra verksamheter ska inte behöva undvika vissa kulturella uttryck eller liknande på grund av att föräldrar pressar dem av olika skäl.

Det är en del i ämnesundervisningen att utforska olika kulturella och religiösa inslag och perspektiv. Det är också en viktig del i skolans värdegrundsuppdrag för att fostra toleranta medborgare med förståelse för våra likheter och olikheter.

Av svaret framgår att staden ska ta fram en särskild aktivitetsplan. Vi konstaterar att en sådan aktivitetsplan redan hade kunnat finnas på plats om inte den rödgröna majoriteten strukit ordet antisemitism i sin första budget för mandatperioden 2023. Ordet lades sedan tillbaka i nästkommande budget, men 2023 blev därmed ett förlorat år.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har inkommit med en skrivelse om händelserna på Örbyskolan och stadens arbete mot antisemitism. I skrivelsen står att enligt uppgifter i media valde Örbyskolan i Stockholm att pausa en kurs i judisk folkdans efter klagomål från föräldrar. Detta då föräldrarna förknippat musiken med striderna mellan Israel och Hamas. Läraren som höll i kursen uppmanades av rektorn att byta dans men efter möte med utbildningsförvaltningen har skolan nu ändrat sitt beslut och kommer att fortsätta med den judiska dansen. I skrivelsen framförs att det är bra att utbildningsförvaltningen agerade, men händelserna väcker ändå frågor.

Enligt skrivelsen har flera judiska företrädare vittnat om ökad antisemitism sedan Hamas massaker den 7 oktober och om att situationen för den judiska minoritetsbefolkningen i Sverige och även i Stockholm har förvärrats snabbt.

Liberalerna ställer följande frågor:

- Hur säkrar staden att det är möjligt att utöva judisk kultur utan risk för antisemitiska påhopp?
- Hur vidareutbildar staden de anställda i att förstå och bemöta antisemitiska uttryck

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att kunna utöva judisk kultur i staden utan risk för antisemitiska påhopp. För att minska risken krävs bland annat utbildning och kunskap om vad antisemitiska uttryck är och hur man som medarbetare kan bemöta dessa när det uppstår. Under de senaste åren har utbildningsnämnden arbetat aktivt för att utbilda medarbetare såväl som elever i detta. Utbildningsnämnden har olika former av utbildningar för att öka möjligheten att nå samtliga medarbetare inom nämnden. Det innefattar exempelvis digitala föreläsningsserier, samarbeten och visningar på judiska museet, stödmaterial till lärarna samt seminarier och studieresor till Polen gällande lärande om Förintelsen som genomförs tillsammans med Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA).

Utbildningsnämnden har även ett incidentrapporteringsystem där händelser och åtgärder rörande våldsbejakande extremism rapporteras in och följs upp. De skolor som rapporterat in händelser får stöd, men troligtvis sker fler händelser än vad som rapporteras in. Därför tittar även utbildningsnämnden på de områden där de inte får in rapporter och erbjuder rektorer och skolor möjlighet till stöd i frågorna.

För att ytterligare stärka arbetet mot antisemitism och stärka kunskapen om judiskt liv fastställs följande i kommunfullmäktiges budget för 2024:

Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna med stöd av representanter från minoriteter samt experter genomföra åtgärder från kartläggningen "Antisemitism i Stockholms skolor"

Kommunstyrelsen ska i samråd med kulturnämnden och utbildningsnämnden samordna stadens deltagande i 250-årsjubileet för Judiskt liv i Sverige och gå in som samverkandepartner i firandet i Stockholm år 2025

I det förstnämnda budgetuppdraget tar utbildningsnämnden, förskolenämnden och kommunstyrelsen fram en plan och vidtar relevanta aktiviteter och insatser i samråd med civilsamhället.

I det sistnämnda budgetuppdraget stödjer staden Judiska församlingen i Stockholm som projektleder arbetet som ska ses som en folkbildnings-push och pågår under hela 2025. Flera av stadens nämnder, så som utbildningsnämnden, kulturnämnden och kommunstyrelsen planerar flera aktiviteter i dialog och samverkan med Judiska församlingen i Stockholm.

Staden tar också fram en handlingsplan mot rasism som omfattar alla former av rasism, inklusive antisemitism och gäller för stadens samtliga nämnder och bolag. Kommunfullmäktige har precis beslutat om ett råd för nationella minoriteters rättigheter.

I övrigt fortsätter staden att synliggöra, utbilda och arrangera evenemang utifrån samtliga nationella minoriteters rättigheter, behov och viktiga dagar. Vid behov arbetar staden i nära samverkan med berörda, såsom arrangör, polismyndigheten samt förvaltningar och bolag, för att säkerställa hög grad av evenemangssäkerhet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen besvarar skrivelsen med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.